

Sociální politika

magisterské kombinované studium, jarní semestr 2007, (SC4MK_SPOL)

Vyučující: Mgr. Marcela Severová, severova@fss.muni.cz
PaedDr. Marie Pešová, MPesova@seznam.cz

Sylabus předmětu:

1. Co to je sociální politika?

- a) základní charakteristika, vymezení pojmů, subjekty a objekty sociální politiky, typy sociální politiky, model sociální politiky ČR, občanská participace a občanská společnost, koncept občanství a sociálního občanství.
- b) Základní principy, vývoj, funkce a nástroje sociální politiky – spravedlnost, solidarita, subsidiarita, participace, rovnost, sociální politika v období transformace české společnosti

2. Vznik moderní společnosti a moderní sociální politiky

- a) tradiční vs. moderní společnost, modernizace společnosti, rozpad tradičních sociálních struktur, vznik moderních institucí
- b) ideové zdroje a hodnoty moderní společnosti zakládající moderní sociální politiky - rovnost, solidarita, spravedlnost, individualismus, občanská a sociální práva; konsensuální, konfliktuální, liberální a konzervativní teorie státu
- c) vznik, vývoj, sociální role a typy moderního státu, welfare state

3. Chudoba a sociální vyloučení v sociální politice:

- a) koncept chudoby, příčiny chudoby, ,
- b) nástroje a měření chudoby, Laekenské indikátory chudoby a sociální exkluze
- c) přístupy a opatření v boji proti chudobě a soc. vyloučení, národní akční plán

4. Společnost zaměstnání a krize sociálního státu, nezaměstnanost:

- a) Geneze a vývoj nezaměstnanosti,
- b) příčiny a druhy nezaměstnanosti
- c) analýza trhu práce v ČR a ve srovnání se zeměmi EU
- d) typy nezaměstnanosti, důsledky nezaměstnanosti pro jedince
- e) strategie boje proti nezaměstnanosti, zabezpečení v nezaměstnanosti

5. Rodinná politika

- a) Vymezení rodinné politiky, typy rodinné politiky
- b) Rodinné chování v Evropě
- c) Rysy rodinné politiky v ČR a v evropských zemí
- d) finanční podpora rodinám

6. Obec jako přímý vykonavatel sociální politiky

- a) obecní úřad, státní správa, samospráva, rozdělení kompetencí
- b) řešení bytové politiky z úrovně obce
- c) řešení školské politiky z úrovně obce

Základní prameny a vybraná literatura:

Zákon č. 128/2000 Sbírky - o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů
Rektořík, Jiří a kol.: Příručka pro zastupitele měst a obcí, Ekonomicko- správní fakulta MU, Brno 1998

Příručka člena zastupitelstva obce, Vzdělávací centrum pro veřejnou správu ČR Praha 2002

7. Rovné příležitosti žen a mužů

- a) ženské hnutí a feminismus v historii a současnosti, ve světě a u nás

- b) gender mainstreaming
- c) domácí násilí, jeho druhy, současné možnosti a způsoby řešení v české republice

Základní prameny a vybraná literatura:

<http://feminismus.cz/kormidlo.shtml> - vyhledávač odkazů webových stránek s tematikou gender, ženská práva, rovné příležitosti v českém internetu

webové stránky MPSV (Ministerstvo práce a veřejných věcí)

Voňková, J., Huňková, M.: Domácí násilí v českém právu z pohledu žen, ProFem, Praha 2004

Wichterich, Ch.: Globalizovaná žena, ProFem, Praha 2000

8. Sociální zabezpečení

- a) vymezení, determinanty, koncepce, typy sociálních institucí
- b) sociální pojištění, sociální podpora, sociální pomoc, zabezpečení ve stáří

9. Krize státně sociální politiky

- a) ekonomické, politické, demografické a ideové příčiny konce sociálního státu
- b) nové podoby sociálního vyloučení a sociálních rizik

Způsob zakončení: kolokvium – udělováno za písemně vypracovaný odborný názor na zvolené téma v rozsahu 9-10 tis. znaků vč. mezer. Seznam témat a návod k vypracování práce najdete v studijních materiálech předmětu na is.muni.cz. Práci odevzdejte elektronicky do 15. 6. 2007 do složky „odevzdávárna“ na is.muni.cz.

Doporučená literatura:

Večeřa, M. 1996. *Sociální stát. Východiska a přístupy*. Praha: Slon. ISBN 80-85850-16-8

Krebs, V., Durdisová, J., Poláková, O., Žižková, J. 1997. *Sociální politika*. Praha: Codex. ISBN 80-85963-33-7

Mareš, P. 1998. *Nezaměstnanost jako sociální problém*. Praha: Slon

Keller, J. 2005. *Soumrak sociálního státu*. Praha: Sociologické nakladatelství.

Musil, L. (ed.) 1996. *Vývoj sociálního státu v Evropě: čítanka z historie moderní evropské sociální politiky*. Brno: Doplněk.

Munková, G. a kol. 2004. *Sociální politika v evropských zemích*. Praha: Univerzita Karlova. ISBN 80-246-0780-8

Dahrendorf, R. 1991. *Moderný sociální konflikt*. Bratislava: Archa.

Murray Ch. 1998. *Příliš mnoho dobra*. Praha: Sociologické nakladatelství. ISBN 80-85850-55-9

Materiály vystavené na is.muni.cz:

Sirovátka et al. 2005. *Příjmová chudoba, materiální deprivace a sociální vyloučení v České republice a srovnání se zeměmi EU (výzkumná zpráva z projektu Monitorování chudoby)* VÚPSV Praha, výzkumné centrum Brno, 2005

Národní akční plán sociálního začleňování na léta 2004 – 2006. MPSV 2004

Národní zpráva o strategiích soc. ochrany a soc. začleňování na léta 2006-2008. MPSV 2006

Mareš, P. 2006. *Faktory sociálního vyloučení a národní strategie sociálního začleňování ve vztahu k nim*. Praha: VÚPSV, výzkumné centrum Brno.

Internetové odkazy:

www.mpsv.cz - Ministerstvo práce sociálních věcí

www.vupsv.cz - Výzkumný ústav práce sociálních věcí – publikace, statistiky

<http://www.noviny-mpsv.cz> -- také poradna

<http://www.neziskovky.cz/>